

Georg Olsson

11.11-820-81

Skötselplan för
RINGSÖ NATURRESERVAT

Upprättad av skogsvårdsstyrelsen 1978
Fastställd av länsstyrelsen den 3 december
1980

Innehållsförteckning

- 1 Allmän beskrivning samt målsättning för områdets skötsel
 - 1.1 Allmän beskrivning
- 2 Dispositions- och skötselplan för mark- och vattenområden
 - 2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård
 - 2.2 Principer för disposition av mark och vatten samt åtgärder av allmän karaktär
 - 2.3 Detaljb beskrivning av skötselområden
- 3 Disposition och skötsel av anordning för rekreation och friluftsliv
 - 3.1 Allmänt
 - 3.2 Friluftsanordningar
 - 3.3 Information
- 4 Litteratur och övriga aktuella handlingar
- 5 Bilagor
 - 5.1 Länsstyrelsens i Södermanlands län beslut om naturreservat med föreskrifter
 - 5.2.1 Zonindelning av skogsmarken
 - 5.2.2 Karta över skötselområden
 - 5.2.3. Karta över skötselåtgärder period 1
 - 5.3 Särskilda restriktioner vid avverkning m m
 - 5.4 Servitutsupplåtelser
 - 5.5 Instruktion för tillsynsman (under utarbetande)

1 Allmän beskrivning samt målsättning för områdets skötsel

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Areal: Total landareal	810 ha
Jordbruksmark (åker och bete)	60 "
Produktiv skogsmark	500 "
Impediment (kärr, mosse, berg,	250 "
Övrig mark m m)	
Vatten	1 015 "

ny
uppgift

Kommun: Nyköpings kommun

Socken: Bälinge socken

Läge: Ek kartbladen 09718, 09738, 09728, 09739 och 09729. Reservatet är beläget 25 km öster om Nyköping, 20 km NÖ om Oxelösund och 20 km SV om Trosa.

Fastig- Hummelvik 1:1, Ringsö 1:1, 2:1, Skebol 1:1
hetsbe-
teckning:

1.1.2 Naturförhållanden

1.1.2.1 Geologi

Området består av huvudön Ringsö, den starkt kuperade mindre ön Bergö samt ett 20-tal smärre öar och skär. Ringsö är genom en stor vik, Västerfjärden, uppdelad i en nordlig del och en sydlig del. Ringsö kännetecknas av nord-syd-gående bergsryggar med mellanliggande sänkor. Bergsryggarna består av gnejsgranit, sänkorna täcks av leror. Ön är ställvis starkt kuperad. Högsta punkten är 27 m ö h. Jordbruksmark finns i norr vid Skebol, runt Hummelvik och vid Kullbo samt på södra delen runt Ringsö Gård.

På södra udden finns vackert utbildade klapperstensfält, strandvallar och svallgrusområden. Sandrevlarna är en relativt sent avsnörd havsvik.

Fjärden Tvären, norr om Ringsön, är geologiskt intressant och kan enligt modern forskning uppkommit genom ett meteorit-nedslag.

Vegetation och flora

1.1.2.2 Växter

Öarna i

I av hög ålder

I linnea

1-1

I där ek växer
i stora bestånd

Området domineras ytmässigt av skog, huvudsakligen barrskog. Runt stränderna och på höjdsträckningarna i öarnas inre finns hållmarkstallskog, vackert utbildad bl a på Bergö och södra Ringsö. Stora områden med barrblandskog finns på norra Ringsö. En örtrikare typ av barrskog med huvudsakligen gran och i fältskiktet bl a spindelblomster och ögonpyrola finns på flera ställen, bl a väster om Ringsö Gård. Inom området finns en del hyggen, med den normala hyggesvegetationen. Stora mängder gammal/insektsskadad/torrgran finns. Lövskog i ren form förekommer endast i lundområdet vid Träsket med ek, hassel och lind, samt vid ängsekskogen öster om Skebo. Lövträd förekommer dock rikligt insprängd i barrskogen, i brynvegetationen och längs stränderna, främst björk och al. Ett flertal alkärr finns inom området.

Fuktiga sänkor i barrskogsmiljön inne på öarna dels av örtrika alkärr, dels Fuktområdena i öarnas inre utgörs till en del av sumptallskog med odon, hjortron, skvattram, kråkris och vitbrossor samt - och björnbrossor.

I Områdets

Öppna vegetations-typer är en följd av månghundraårig tradition av jordbruk och boskapskötsel. För vegetationsens skonsamma brukningsmetoder har tillämpats ända från till vår tid, vilket medfört att många växter som i nutiden kraftigt minskat i odlingsbygderna runt om i landet här kunnat leva kvar i delvis livskraftiga bestånd.

Det levande jordbruket medför att vegetationstyper som på andra håll är hotade, finns mycket vackert utbildade inom området. Detta gäller bl a torrängsvegetationen som kantar de flesta åker- och ängsområdena. Bl a växer pukvete och spåtistel på flera ställen. Kring gårdarna finns paddfot, odört och t.ex) grämalva.

Parter i

Strandvallarna på södra Ringsö utgör växtplats för de på ostkusten sällsynta arterna strandkål och strandärt. Kring den Träsket väster om Ringsö Gård är en mycket speciell kärrtyp. Innanför en bärd av al och sälg växer bl a jätttestarr.

1.1.2.3 Djurliv

Älg, rådjur, räv, grävling och skogshare har fasta stammar på Ringsö. Igelkott och dovhjort är inplanterad. Den sistnämnda har etablerat en fast stam som föspritt sig till angränsande öar.

Fågellivet uppvisar i det inre av öarna en artsammansättning som är av fastlandskaraktär och som genom det omväxlande landskapet med barrskog och inslag av lövskog och odlingsmark är art- och individrikt. Rikligt med boträd för hål- och risbobyggare finns. Havsörn och berguv har några av sina fåtaliga reträttplatser inom området.

Kräldjuren är de vanliga för denna del av landet.

Av insekter är dagfjärilar och vedlevande skalbaggar vanliga.

1.1.2.4 Kulturminnen

Ringsö har varit bebodd sedan mycket lång tid tillbaka. Ringsö Gård finns upptecknad som dubbelhemman redan 1509. De gamla brukningsformerna - jordbruk, boskapskötsel och fiske - har präglat miljön.

Bebyggelsen är delvis ålderdomlig och visar upp karaktäristiska hustyper för den sörmländska landsbygden. Goda exempel härpå är Ringsö Gård med tillhörande sjöbodar vid Djupsundet.

Söder om Ringsö Gård ligger en gammal, mycket väl bibehållen lintorkningsgrop.

Vid Försudden finns ett svårdaterat stort röse av bronsålderstyp.

1.1.2.5 Landskapsbilden

Stora delar av området får anses ha mycket stort landskapsbildsmässigt värde. Särskilt gäller detta längs stränderna och vid odlingslandskapet.

1.1.2.6 Rörligt friluftsliv

Delar av området, främst Västerfjärden och Södra udden är livligt frekventerat av besökande med båt. Flera hundra båtar ligger ibland samtidigt i Västerfjärden. På grund av risken för nedslitning av området behövs snara åtgärder för kanalisering av det rörliga friluftslivet inom området.

1.1.3 Grund för beslutet

Ringsö ingår tillsammans med Långö och Hartsö i ett blivande naturreservat som sträcker sig från fjärden Tvären till ytterskärgården. På Ringsö som är den största av öarna finns sex gårdar med huvudsakligen äldre bebyggelse. Ringsön har inte berörts av modern exploatering. Stora delar av ön utgörs av ett omväxlande odlingslandskap som präglas av skärgårdsjordbrukets kombination av fiske och odling. Sydöstra delen av Ringsö samt Bergö med angränsande områden hör till skärgårdens mest storslagna partier med särpräglad landskapsbild, urskogsartad vegetation, sällsynta växter och störningskänsliga fågelarter. Västerfjärden på Ringsöns västra sida utgör med sina skyddade flader en av skärgårdens mest frekventerade naturhamnar.

Syftet med reservatet är att bevara skärgårdslandskapet med dess speciella geologiska bildningar, rika växtlighet och djurliv samt särpräglade odlingsformer. På Bergön och inom betydande områden på Ringsö skall skogen få utvecklas mot urskog och bevaras för framtiden. Inom dessa områden skall skyddet av faunan och skyddet mot förslitning prioriteras. Vid de större gårdarna Skebol, Hummelvik och Ringsö skall vården av odlingslandskapet främjas. Vid Västerfjärden skall friluftslivets intressen beaktas.

1.1.4 Rättslig status

Området har förklarats som naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen genom beslut av länsstyrelsen den 3 december 1980.

1.1.5 Naturvårdsförvaltning

Området skall i naturvårdshänseende förvaltas av skogs-
vårdsstyrelsen i länet.

Skötselplanens mål och principer skall gälla för all framtid.
Vid åtgärder enligt skötselplanen skall samråd ske mellan
naturvårdsförvaltaren och markägaren.

Skötselplanen ^{5 åtgärdsförslag} skall om det anses påkallat revideras vart
tionde år.

*Föreliggande
se Långb.
Härför*

Åtgärder föranledda av naturreservatsbildningen skall i mån
av resurser ombesörjas och bestridas med naturvårdsmedel.

1.1.6 Kommunikationer

Området kan endast nås per båt. Närmaste utgångspunkt från
land är Studsviks brygga. Området ligger intill innerfarleden
och har en av Sörmlands skärgårds bästa naturliga hamnar vid
Västerfjärden.

1.1.7 Serviceanordningar

Inga serviceanordningar finns för närvarande.

*Sopnytt och
ellensör vid
Västerfjärden*

1.1.8 Nyttjanderättsupplåtelser och servitut

Jordbruk, skogsbruk, fiske samt bostäder är upplåtet enligt
kontrakt.

Servitut föreligger ifråga om kraftledning, telefonledning
samt några fyrar inom området, se bilaga 5.5.

2 Dispositions- och skötselplan för mark och vatten

2.1 Målet för skydd och vård

Syftet med områdets skötsel skall vara att bevara odlings-
landskapet med dess bebyggelse, att vårda skogen med speciell
hänsyn till landskapsbild, växtlighet och djurliv samt att
bevara stora områden som urskog.

2.2 Principer för disposition av mark och vatten samt åtgärder av allmän karaktär

2.2.1 Hävd av odlingslandskapet

Bevarandet av det nuvarande odlingslandskapet skall efter-
strävas. Insatser skall göras för att förbättra odlings-
betingelserna. Åker-, betes- och slättermarkernas lokalisering
fastställs i en särskild jordbruksplan, som avses bli upp-
rättad och bilagd skötselplanen. Den igenplanterade åkermarken
avses, i lämplig omfattning, bli återförd till jordbruksmark.

*har inte blivit
av. / skrivt jag känner
Hv*

De ekologiskt värdefulla skogsbrynen, dikes- och vägrenarna skall bevaras och vårdas. Lövträd och buskar, särskilt bärande sådana, skall i skogsbrynen gynnas framför tall och gran.

Vägarna mellan Skebol, Hummelvik och Kullbo må göras framkomliga för jordbruksredskap efter samråd med naturvårdsförvaltaren.

Kemiska och bekämpningsmedel
Konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel får användas i samråd med naturvårdsförvaltaren.

2.2.2 Hävd av skogsområden

2.2.2.1

Målet för hävden av skogsområdena skall vara att skapa en varierad och tilltalande miljö för djur, växter och människor. Möjligheterna att skapa lämpliga biotoper för utrotningshotade fågelarter skall därvid särskilt beaktas. Skogstillståndet skall förbättras genom skogsvårdande åtgärder.

Skogsmarken skall skötas i enlighet med detaljanvisningarna i kap 2.3. Vidare gäller reglerna om hänsynstagande till naturvårdens intressen jämlikt 21 § skogsvårdslagen med tillhörande författningar.

En precisering av hävden av skogsmarken ges i bilaga 5.2.3 (en karta för vardera av fem tioårsperioder finns hos länsstyrelsen och markägaren)

En detaljerad beskrivning av skogstillståndet ges i en skogsbruksplan, upprättad 1974.

2.2.2.2 Zonindelning av skogsmarken

Med avseende på skogliga åtgärder skall skötselområdena indelas i tre zoner, som på kartan, bilaga 5.2.1, betecknats I, II och III.

Följande riktlinjer skall gälla för dessa tre zoner:

I Områden med naturskog som skall lämnas helt orörda.

II Områden där egentligt ekonomiskt skogsbruk ej skall bedrivas. Skogsvården skall i första hand vara naturvårdsinriktad och ha som syfte att - med beaktande av god skogsvård - åstadkomma och bibehålla ett virkesrikt och åldrigt skogsbestånd. Detta skall ske främst genom ungskogsröjningar, som bekostas med naturvårdsmedel. På lång sikt kan även gallringar, genomhuggningar och förnygringsåtgärder komma ifråga på ej bergbunden mark, om detta av naturvårdsförvaltaren i samråd med markägaren och länsstyrelsen befinns påkallat.

III Skogsområden som sköts med hänsyn såväl till skogsbrukets som naturvårdens intressen.

2.2.2.3 Regler för skötseln av skogsmarken

- Gödsling och användning av kemiska bekämpningsmedel får ej ske (zon I, II, III).
- Vid beståndsanläggning, röjning och gallring må en större lövinblandning än i normalt skogsbruk eftersträvas (zon II, III).
- Ädla lövträd skall gynnas (zon II, III).
- Om inget annat anges i detaljanvisningarna skall hållmarker, kärr och mossar lämnas orörda (zon II, III).
- Alla virkestransporter skall ske på sådan tid och på sådant sätt att skador på mark och skogsbeståndet så långt möjligt undvikas (zon I, II, III).
- Samtliga slutavverkningar skall föregås av besiktning av länsstyrelsen för att känsliga växt- och djurlokaler skall kunna skyddas (zon III).
- Vid avverkningar runt häckningslokaler för skyddsvärda fågelarter samt spelplatser skall normerna i bilaga 5.4 i tillämpliga delar följas (zon II, III).
- Ett högt virkesförråd skall generellt eftersträvas (zon II, III).
- Av estetiska och faunistiska skäl skall eftersträvas att gamla tallar sparas - särskilt sådana som är lämpliga som boträd för hålbbyggare, örn och fiskgjuse liksom träd eller trädgrupper runt omkring dessa (zon II, III).
- Självföryngring skall eftersträvas (zon II, III).
- Vid slutavverkning skall intrycket av hygge i största möjliga utsträckning mildras. Exempel på detta är begränsning av hyggesstorleken och anpassning av hyggesformen till terrängen. Större hyggen skall undvikas (zon III).
- Vid anläggning och utveckling av nya skogsbestånd skall variation inom bestånden eftersträvas (zon II, III).
- Spridda torrträd och döende träd skall ej avverkas (zon II, III).
- Vindfällan skall ej upparbetas inom zon I.
- Skogsbete får ej förekomma, med undantag för delområde 3 (zon I, II, III).

2.2.3 Faunavård

- Skogliga och andra arbetsföretag skall utföras under sådan tid på året och på sådant sätt att risk för allvarliga störningar av faunan ej uppkommer.

- Faunavård må bedrivas av markägaren.
- Faunavårdande hänsyn skall tagas i hävden av skogs-
marken och odlingslandskapet.
- Området är lämpligt för viltvetenskaplig forskning,
särskilt beträffande samspelet mellan olika klövvilt-
arter.

2.2.4 Fiske

Fiske bedrivs av markägaren och enligt avtal med arrenda-
torer.

Förutsättningarna för fiskevetenskaplig forskning och för-
söksverksamhet är goda inom området. En intressant aspekt
är bl a influensen från Studsvik.

2.2.5 Disposition och skötsel av byggnader

Skebol, Hummelvik, Kullbo samt Ringsö östra och västra gård
skall disponeras för jordbruksdriften.

Olsbo disponeras som fritidsbostad.

Vid Hummelvik avses en ny huvudbyggnad bli uppförd på
platsen för den byggnad som brann upp 1946.

Samtliga sjöbodar bör bevaras. Vasstak bör om möjligt användas.

Reparationer, eventuella tillbyggnader el dyl skall exteriör-
mässigt utföras enligt äldre byggnadstradition för trakten.

Byggnaderna på Västra Ringsö är av stort kulturhistoriskt
värde. De är för närvarande i dåligt skick och bör repareras
om medel därför kan erhållas.

2.2.6 Vård och restaurering av kulturminnen

- Röset vid Försudden bör röjas fram och skyltas.
- Lingropen vid Sandrevlarna bör skyltas och fortlöpande
underhållas.
- En noggrannare undersökning bör göras beträffande områdets
historia och kulturminnen.

2.2.7 Tillsyn

- Tillsynsman bör finnas för området. Tillsynen, som skall
bekostas av naturvårdsmedel, skall i möjligaste mån sam-
ordnas med tillsynen av angränsande naturreservat.
- För tillsynsmannen skall avtal och arbetsinstruktion upp-
rättas av naturvårdsförvaltaren.

2.2.8 Renhållning

Av staten bekostade sanitära anordningar skall skötas av naturvårdsförvaltaren. Sop- och latrinkärl som hör till dessa anordningar skall genom avtal med kommunen omhändertagas av kommunen.

Inventering och borttagning av onödig taggtråd skall utföras genom naturvårdsförvaltarens försorg.

Sedan gammalt av allmänheten livligt frekventerade platser städas genom naturvårdsförvaltarens försorg.

2.2.9 Nyttjanderättsupplåtelser och servitut

Servitut, se bilaga 5.5.

2.3 Detaljbeskrivning av skötselområden

Beskrivning och karta (bilaga 5.2.2) har indelats i skötselområden. Varje skötselområde har beskrivits med ledning av inventeringar varjämte målsättningen för skötsel samt åtgärder av engångs- och underhållskaraktär anges.

Område nr 1

Beskrivning: Tomtmark med gårdsbebyggelse

- A Skebol
- B Hummelvik
- C Kullbo
- D Olsbo
- E Ringsö gård

Målsättning: Att bibehålla den ursprungliga skärgårdsbebyggelsen med dess tomtmark.

Åtgärder

Engångs: Vid Hummelvik avses en ny huvudbyggnad bli uppförd. Husen vid Ringsö Västra Gård bör rustas upp till åretruntbostäder.

Underhålls: Normal skötsel och vård.

Område nr 2

Beskrivning: Åker, äng och hävdad betesmark samt hällmarker med enar och torrängsmark i anslutning till odlingsmarken.

Målsättning: Fortsatt jordbruksdrift.

Åtgärder

Engångs: Naturvårdande röjning av kantzonerna mellan jordbruksmarken och skogen. En, slån, nypon, lövträd m m gynnas. Skuggande, kvävande eller döljande tall och gran röjs bort i kantzonerna.

Underhålls: Åker- och betesbruk.

Område nr 3

Beskrivning: Medelålders delvis gallrad barrblandskog på bergbunden mark. Norra kanten vetter mot Tvären. I västra och östra kanten finns alkärr och längs södra kanten torrängsbackar ner mot odlingsmarken, med bl a pukvete- och spåttisel.

Målsättning: Barrblandskog med lövinblandning. En lämplig del av området kan avsättas som skogsbete enligt närmare riktlinjer i jordbruksplanen.

Åtgärder
Engångs:

Underhålls: Slutavverkning del av området period 3.
Röjning period 4.

Område nr 4

Beskrivning: Hygge med tallöverståndare samt föryngring av tall och gran. I områdets centrala del ett mindre bestånd av äldre barrblandskog.

Målsättning: Blandbestånd av tall, gran och löv, främst björk, med äldre tallöverståndare.

Åtgärder
Engångs:

Hjälpplantering med tall inom delar av området.

Underhålls: Slutavverkning av det äldre barrblandbeståndet period 3. Gallring i perioderna 3 och 5.

Område nr 5

Beskrivning: Huvudsakligen medelålders barrblandskog med talrika hållmarksimpediment. Området är nyligen gallrat med undantag av Försudden. Längs stranden av Västervarpen finns ett alkärr. Längst ute på Försudden finns ett röse. I områdets södra del finns några hamlade askar samt några torrängar.

Målsättning: Delvis bergbunden blandskog av tall och gran med inslag av björk och al, särskilt längs stränderna, samt öppna torrängar i södra delen av området.

Åtgärder
Engångs:

Röset röjs fram, så att det blir synligt från farleden på Tvären, samt skyltas.

Underhålls: Gallring period 3. Torrängarna och området kring askarna röjs.

Område nr 6

Beskrivning: Bergbunden, delvis kraftigt kuperad mark huvudsakligen bevuxen med hållmarkstallskog. Ytterst på Näsudden finns ett yngre blandbestånd av tall och gran med stort inslag av al, björk, sälg och oxel längs stranden och med tydlig betespåverkan. Området är mycket frekventerat av hjort och rådjur. I sydvästra delen finns några jättegrytor.

Målsättning: Urskogsliknande skärgårdsskog inom huvuddelen av området.

Åtgärder

Engångs: Hjälpplantering inom områdets norra del.

Underhålls: Røjning och gallring inom områdets norra del.

Område nr 7

Beskrivning: Delvis kuperat och bergbundet område längs Hummelviksfjärden, bevuxet med hållmarkstallskog, gran, en samt längs stranden bl a rikligt med al. I områdets södra del finns en mindre sankäng.

Målsättning: Omväxlande strandparti längs Hummelviksfjärden med hållmarkstallskog, produktiva sänkor med tall och gran, hållmarker med en samt en orörd lövträdsbård längs stranden.

Åtgärder

Engångs:

Underhålls: Gallring på delar av området period 2.

Område nr 8

Beskrivning: Åker igenplanterad med gran.

Målsättning: Granungskog som på sikt avverkas och marken därvid återföres till jordbruksmark.

Åtgärder

Engångs:

Røjning. Lövpartiet mot Hummelviksfjärden lämnas.

Underhålls: Gallring, slutavverkning period 2, jordbruksdrift.

Område nr 9

Beskrivning: Hållmarkstallskog samt talldominerad barrblandskog på kuperad och delvis bergbunden mark. I sydöstra delen av området finns en sankäng med hassel.

Målsättning: Hällmarkstallskog samt talldominerad barrblandskog.

Åtgärder

Engångs: -

Underhålls: -

Område nr 10

Beskrivning: Olikåldrig barrblandskog med ett björkkärr och flera hällmarksimpediment. Delvis gallrat. Talrika överståndare av tall.

Målsättning: Delvis bergbunden blandskog av tall och gran med stort inslag av björkkärr samt kvarlämnade tallöverståndare.

Åtgärder

Engångs:

Gallring 20-30 %.

Underhålls:

Gallring period 3.

Område nr 11

Beskrivning: Bergbunden och delvis fuktig mark, huvudsakligen bevuxen med tallungskog med lövinblandning samt talrika överståndare av tall. Delvis röjt.

Målsättning: Hällmarkstallskog omväxlande med små tallmossar och lövpartier samt stort inslag av kvarlämnade tallöverståndare.

Åtgärder

Engångs:

Röjning inom delar av området.

Underhålls:

Gallring period 4.

Område nr 12

Beskrivning: Gles och olikåldrig huvudsakligen barrblandskog på delvis bergbunden mark. I kanten mot odlingsmarken vid Skebol finns ett alkärr samt stora ekar.

Målsättning: Blandskog av tall och gran med inslag av björk och al och en kantzon mot Skebol med solitära ekar och brynvegetation.

Åtgärder

Engångs:

Ekarna röjs fria från omgivande träd. Slutavverkning på norra delen av området under period 1. Kanten mot odlingsmarken lämnas. Röjning på vissa partier.

Underhålls: Slutavverkning södra delen period 2. Røjning södra delen period 3. Gallring norra delen period 5.

Område nr 13

Beskrivning: Delvis parkliknande landskap med mycket stora vidkroniga ekar och ängsvegetation samt mer trivial barrskog. Bl a förekommer skogsbingel och natt och dag. Stort inslag av torrgran i barrskogspartierna. Längs Långösundet finns strandängar med bl a smultronklöver.

Målsättning: Ekbevuxen ängsmark runt Skebols äng och i ett parti i Lövgärdesbergen. Omväxlande kantzon mot sundet.

Åtgärder

Engångs: Försiktig avverkning av gran och tall i ängsmarken samt av torrgran inom området. Naturvårdande røjning längs betesmarken och stranden.

Underhålls: Vid behov røjning för att bibehålla ängskaraktären.

Område nr 14

Beskrivning: Hygge, delvis bergbundet, med tallöverståndare samt två mindre bestånd av gammal barrblandskog på delvis försumpad mark. I nordvästra delen finns ett mindre parti med yngre barrblandskog.

Målsättning: Hällmarkstallskog samt blandskog av tall och gran med inslag av björk och al, främst i de fuktigare partierna.

Åtgärder

Engångs: Røjningsgallring i det yngre partiet.

Underhålls: Slutavverkning av de äldre bestånden under period 2. Røjning period 4.

Område nr 15

Beskrivning: Medelålders blandskog med stort lövinslag, främst al och björk. I områdets södra del finns ett alkärr med underväxt av gran. Även områdets centrala del är försumpad. Området är mycket frekventerat av rådjur, hjort och älg.

Målsättning: Grandominerad blandskog med stort inslag av al och björk samt två större alkärr.

Åtgärder

Engångs: Gallring 25 % i områdets västra del. Försiktig gallring av granunderväxten av alkärret i östra delen, mindre grupper av gran lämnas.

Underhålls: -

Område nr 16

Beskrivning: Gammal, delvis luckig, granskog.
 Målsättning: Granskog.
 Åtgärder
 Engångs: Slutavverkning, hyggesrensning, plantering med gran.
 Underhålls: Lövröjning vid behov. Gallring period 5.

Område nr 17

Beskrivning: Hygge planterat med tall.
 Målsättning: Talldominerad skog med inslag av björk samt kvarlämnade överståndare.
 Åtgärder
 Engångs: -
 Underhålls: Vid behov lövröjning. Gallring period 5.

Område nr 18

Beskrivning: Äldre hällmarkstallskog med stort inslag av tallmossar och björkkärr.
 Målsättning: Urskogsliknande hällmarkstallskog.
 Åtgärder
 Engångs: -
 Underhålls: -

Område nr 19

Beskrivning: Medelålders blandskog med hällmarksimpediment och tallmosspartier. I kanten mot Lövgärdet finns en torräng.
 Målsättning: Grandominerad barrblandskog med lövinslag, främst björk. Omväxlande strandparti längs Långösundet.
 Åtgärder
 Engångs: Gallring 30 %. Området längs Långösundet röjs med tanke på landskapsbilden.
 Underhålls: Slutavverkning period 4.

Område nr 20

Beskrivning: Tallungskog med tallöverståndare på bergbunden mark.

Målsättning: Hällmarkstallskog med stort impedimentinslag och kvarlämnade tallöverståndare.

Åtgärder

Engångs: Röjning av tallen.

Underhålls: -

Område nr 21

Beskrivning: Medelålders blandskog med smärre alkärr.

Målsättning: Blandskog med främst tall, gran och björk samt orörda alkärr.

Åtgärder

Engångs: Gallring 20-30 %. Alkärren sparas helt.

Underhålls: -

Område nr 22

Beskrivning: Hygge med tallöverståndare.

Målsättning: Tallskog med inslag av tallöverståndare.

Åtgärder

Engångs: Hyggesrensning, plantering med tall.

Underhålls: Vid behov lövröjning.

Område nr 23

Beskrivning: Bergbunden tallungskog med tallöverståndare samt inägomark planterad med gran och bl a oxel och sälj längs kanterna.

Målsättning: Barrblandskog. Granskogen på gamla åkermarken skall på sikt avverkas och marken återföras till jordbruksmark. Oxel, sälj m m bevaras om möjligt.

Åtgärder

Engångs: Röjning.

Underhålls: Gallring period 2.

Område nr 24

Beskrivning: Tallungskog med inslag av en och runt Lermaren sankängar med björk och al. Vassbevuxna stränder i den grunda Lermaren. God viltbiotop runt och rikt fågelliv i Lermaren.

Målsättning: Öppet landskapsparti runt Lermaren.

Åtgärder

Engångs: Landskapsvårdande röjning, som gynnar en och lövträd.

Underhålls: -

Område nr 25

Beskrivning: Äldre, olikåldrig blandskog med alkärr och hållmarksimpediment. God viltbiotop. I alkärren förekommer strutbräken.

Målsättning: Olikåldrig grandominerad blandskog med orörd kantzon mot Bergösundet samt försiktigt ljushuggna alkärr.

Åtgärder

Engångs: Gallring i de tätare yngre partierna.

Underhålls: Slutavverkning av de äldre partierna period 2.

Område nr 26

Beskrivning: Medelålders barrblandskog med ett större alkärr i västra delen. God viltbiotop.

Målsättning: Talldominerad barrblandskog med omväxlande kantzon mot Bergösundet och Olsbo samt ett i huvudsak orört större alkärr.

Åtgärder

Engångs: Gallring 30 %. I alkärret gallras all smågran bort medan äldre gran lämnas i grupper. Röjning med tanke på landskapsbilden längs Bergösundet och vid Olsbo.

Underhålls: Slutavverkning på delar av området period 5.

Område nr 27

Beskrivning: Olikåldrig hållmarkstallskog på delvis mycket kuperad mark. Längs kanterna mot jordbruksmarken och Västerfjärden växer al, ek och hassel. Lövuppslaget, främst av asp, är rikligt.

Målsättning: Bergbunden hållmarkstallskog med al, ek och hassel i kantzonerna.

Åtgärder
Engångs: Rökning av björk och asp.

Underhålls: Gallring period 5.

Område nr 28

Beskrivning: Öar i Humleviks- och Västerfjärden bevuxna med hållmarkstallskog och barrblandskog, samt al längs stränderna. På stora Granholmen finns ett lövuppslag under tallöverståndare.

Målsättning: I huvudsak orörda smärre öar.

Åtgärder
Engångs: Lövrökning på Stora Granholmen. Naturvårdande gallring och rökning på Årholmen. Hygienska åtgärder i enlighet med vad myndigheterna finner lämpligt.

Underhålls: -

Område nr 29

Beskrivning: Ravin bevuxen med gammal gran, tall, ask, björk och underväxt av gran och hassel. Gammal betesmark. Vid stranden mot Västerfjärden växer bl a skogslök. Genom ravinen löper en stig. Talrika vindfällan finns. God viltbiotop.

Målsättning: Gammal betesmark.

Åtgärder
Engångs: Huvuddelen av granunderväxten röjs bort. Några av de äldsta hasselbuskarna föryngras genom kapning.

Underhålls: -

Område nr 30

Beskrivning: Väster om vägen ett äldre luckigt barrblandbestånd på bergbunden mark. Öster om vägen ett olikåldrigt blandbestånd med hållmarktallskog och mellanliggande blåbärsgranskog med inslag av björk, al och sälg. Stranden mot Bergöfjärden är brant. I kanten mot Olsbo finns en mindre torräng. Längs vägen mot Ringsö finns hassel, ek, sälg och några lindar. God viltbiotop.

Målsättning: Naturskog.

Åtgärder

Engångs: Björkbeståndet längs vägen mellan jordbruksmarken gallras lätt.

Underhålls: Slutavverkning av ett mindre parti gammal barrblandskog väster om vägen period 3.

Område nr 31

Beskrivning: Gammal hållmarkstallskog.

Målsättning: Orörd hållmarkstallskog.

Åtgärder

Engångs: -

Underhålls: -

Område nr 32

Beskrivning: Frekventerad klippudda vid Gropviken samt ett innanför liggande alkärr och en nedlagd betesmark med omkringliggande hållmarkstallskog och ett blandbestånd mot betesmarken. God viltbiotop.

Målsättning: Strövvänligt område i anslutning till "naturlig hamn".

Åtgärder

Engångs: Eken innanför alkärret röjs fri från underväxt. Sanitära anläggningar i enlighet med vad myndigheterna finner lämpligt.

Underhålls: Slätter el dyl på ängen.

Område nr 33

Beskrivning: Hållmarkstallskog på kuperad mark.

Målsättning: Orörd hållmarkstallskog.

Åtgärder

Engångs: -

Underhålls: -

Område nr 34

Beskrivning: Lundvegetation med bl a ek och lind samt rik underväxt av hassel och i fältskiktet bl a tandrot, spenört och skogsvicker. Fågellivet är rikt med bl a flera arter sångare. God viltbiotop. Gammal betesmark.

Målsättning: Hävdat lundområde.

Åtgärder
Engångs:

Föryngringsröjning av hassel på en del av området genom att vissa buskar kapas helt. Andra delar lämnas helt orörda. Omväxling eftersträvas.

Underhålls:

Bete, vid behov röjning.

Område nr 35

Beskrivning:

Igenvuxen sjö som kantas av en albård och innanför denna kraftiga sälgbuskar. Östra kanten utgör ett alkärr bevuxet med dvärgigelknopp medan västra delen utgör ett kavel-dunskärr, kantat av en bård av jättestarr. Flera par enkelbeckasin häckar inom området som också är en god viltbiotop.

Målsättning: Orörd våtmark.

Åtgärder
Engångs:

-

Underhålls:

-

Område nr 36

Beskrivning:

Olikåldrig barrblandskog dominerad av tall. Talrika tallöverståndare. Delvis bergbundet. På sandstranden vid Marsviken växer bl a den för trakten mycket ovanliga sandstarren. Vid Marsviken finns ett mindre område med gräsbevuxen tallmark. Hela området är livligt frekventerat av "båtmänniskor".

Målsättning: Talldominerad olikåldrig barrblandskog med stort inslag av kvarlämnade överståndare.

Åtgärder
Engångs:

Röjning av täta tallungskogspartier. Hygieniska åtgärder i enlighet med vad myndigheterna finner lämpligt.

Underhålls:

Gallring av tallungskogen period 4.

Område nr 37

Beskrivning:

Olikåldrig barrblandskog, frodig granskog samt hällmarkstallskog med talrika överståndare. Ställvis starkt kuperat. Inom området finns några tallmossar och lövkärr. Stränderna är på många ställen branta.

Målsättning:

Urskogsliknande skärgårdsskog, inom delar av området. I övrigt barrblandskog, granskog och hällmarkstallskog med stort inslag av tallöverståndare.

Åtgärder
Engångs: Röjning på ett mindre parti i områdets norra del.

Underhålls: Naturvårdande röjning och gallring.

Område nr 38

Beskrivning: Olikåldrig barrblandskog, hällmarkstallskog samt blåbärs- och örtrik granskog runt den avsnörda havsviken Sandrevlarna. Öster om sjön bergbundet, väster om viken sandvallar och klättersten samt gräsvegetation. Vid Laxvarpet växer bl a strandärt och vid Örudden bl a strandkål. Sandrevlarna har ett rikt fågelliv. Hela området är frekventerat av "båtmänniskor". I områdets nordvästra del finns en välbevarad lingrop.

Målsättning: Urskogsliknande område runt Sandrevlarna.

Åtgärder
Engångs: Hygieniska anordningar i enlighet med vad myndigheterna finner lämpligt.

Underhålls: -

Område nr 39

Beskrivning: Kuperad ö bevuxen med hällmarkstallskog och smärre partier med blåbärsgranskog, blandskog och tallmossar. I gläntorna finns en del lind och mellan östra och västra delarna av ön ett mindre sankområde. På sluttningen av östra sidan finns ett mäktigt urskogsliknande barrblandbestånd.

Målsättning: Urskogsliknande skärgårdsskog.

Åtgärder
Engångs: -

Underhålls: -

Område nr 40

Beskrivning: Småöarna runt Ringsö, huvudsakligen bevuxna med hällmarkstallskog.

Målsättning: Orörda skärgårdsöar.

Åtgärder
Engångs: -

Underhålls: -

3 Disposition och skötsel av anordningar för rekreation och friluftsliv

3.1 Allmänt

Med hänsyn till syftet med reservatet skall anläggningar för friluftslivet ej förekomma, fränsett sanitära anordningar.

3.2 Friluftsanordningar

Bryggor finns vid Skebol, Hummelvik, Kullbo, Olsbo, Västerfjärden samt vid Djupsundet. Samtliga bryggor är privata.

Vandringsspår och leder skall ej anordnas, om det ej erfordras för skydd av flora och fauna.

Sanitära anordningar bör bli föremål för närmare utredning ifråga om omfattning och lokalisering samt fastställas i samråd mellan naturvårdsmyndigheter, förvaltare och markägare. Frågan bör snarast bli föremål för beslut och genomförande.

3.3 Information

Informationsskyltar enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar skall genom förvaltarens försorg uppsättas på lämpliga platser i området samt vid Studsviks och Källviks brygga.

Folder bör framställas och finnas tillgänglig för allmänheten.

Tillsynsman skall i möjligaste mån bistå allmänheten med information om naturreservatet, gällande föreskrifter m m. Se bilaga 5.5.

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar.

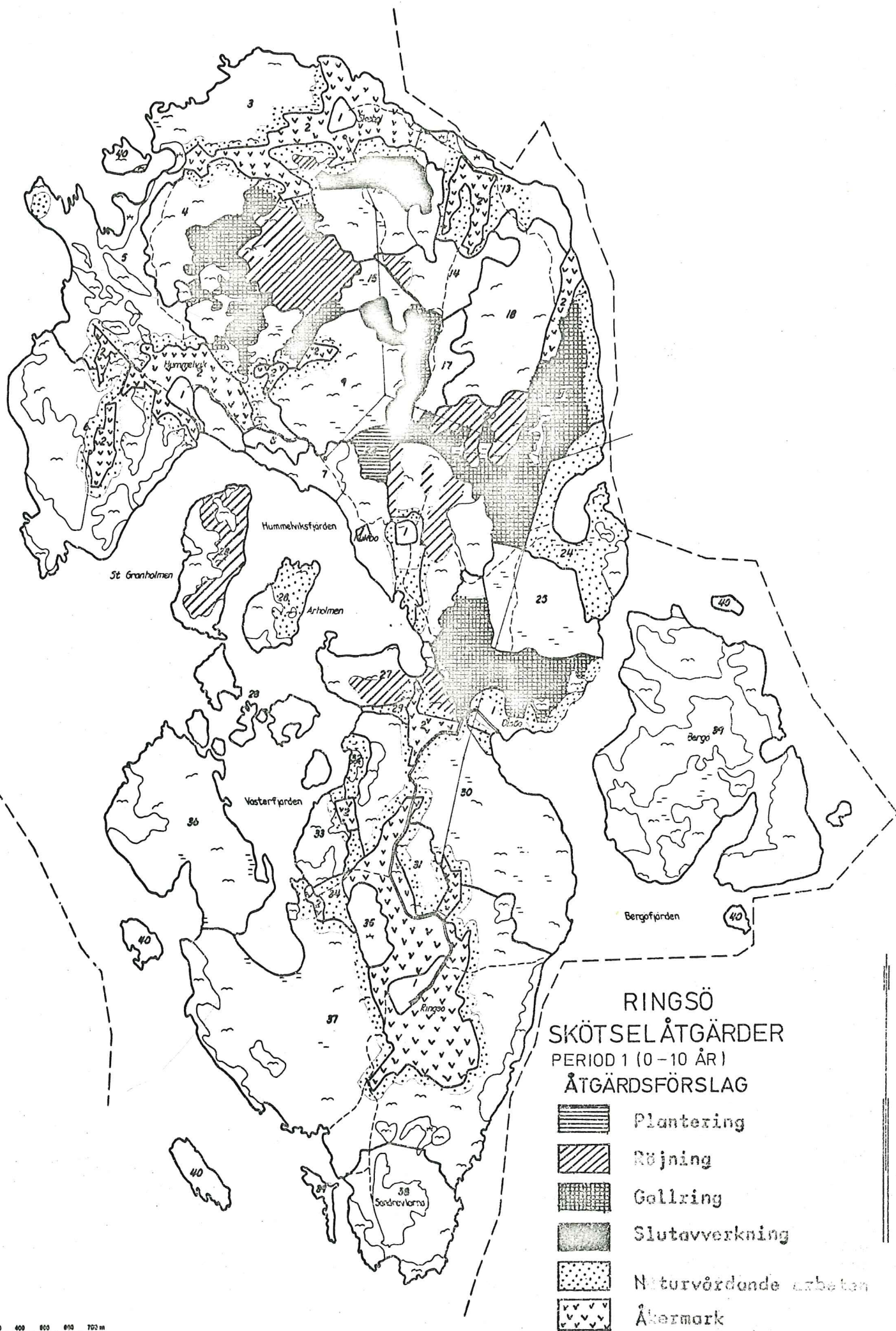
4 Litteratur

Fernström Erik	1976	Översiktlig viltvårdsplanering på Ringsö. (Specialarbete vid Öster-Malma jaktvårdsskola) Stencil.
Karlung Birgitta
o Staffan	1966	Preliminär redovisning av botanisk inventering av öarna Hartsö-Långö-Bergö-Ringsö i Bälinge socken. Stencil
Lundström Ingemar	1976	Beskrivning till berggrundskartan Nyköping SO SGU ser. AF 114 + karta.
Lundström Ingemar
o Persson Christer	1973	Beskrivning till Geologiska kartbladet Nyköping SO SGU ser Ae nr 12 + karta.
Länsstyrelsen	1979	Förslag till handlingsprogram för naturvården, naturvårdsplan, för kust- och skärgårdsområdet. Stencil.
Länsstyrelsen	1979	Södermanlands kust och skärgård. Kulturhistorisk utredning (Länsstyrelsen informerar 1979, nr 10)
Olsson Viking	1951	Fågellivet i Källskärens, Hävringes och Hartsös skärgårdar (Vår fågelvård 10 nr 4)
Persson Christer		Se Lundström
Rafstedt Thomas	1975	Översiktlig naturinventering Sörmlandskusten (Länsstyrelsen informerar 1975 nr 7)
Rydberg Måns	1966	Brev 1966-10-24, "Bedömning av naturförhållandena inom Hartsöarkipelagen".
Skogsvårdsstyrelsen	1980	Rapport och sammanställning från bevaknings- och inventeringsarbete vid Långö med tillhörande holmar och angränsande delar under tiden 1980-06-30--08-01. (Opublicerat arbetsmaterial.)
Thorslund P	1940	On the Chasmops series of Jemtland and Södermanland (Tvären) SGU C 436.
Wickman F E	1966	Meteoritkratrar (Forskning och Framsteg 1966 vol 1:2-7).

RINGSÖ
KARTA ÖVER
SKÖTSELOMRÅDEN
Skala 1:20 000

* Plats för sanitära anordningar

Särskilda restriktioner vid avverkning m m

Vid avverkning skall alla träd lämnas orörda, som utgör boplats för örn, fiskgjuse, häger eller andra sällsynta fåglar, samt ihåliga träd, lämpliga såsom boplats för hålbyggande tättingar, skogsduva, hackspettar, ugglor, storskrake, knipa, fladdermöss och mård. Ett område omkring boträd eller annan häckningsplats, vars storlek bör bestämmas med hänsyn till de olika arternas krav, bör enligt nedan likaledes lämnas orört av huggning.

Beträffande det område som bör lämnas runt boträd el dyl lämnas följande rekommendationer.

Havsörn och svart stork. Ingen avverkning av något slag bör ske närmare boträd (gäller även s k alternativbo för havsörn) än 200 m under tiden 1 februari - 15 augusti.

Berguv. Ingen avverkning av något slag bör ske närmare boplats än 100 m under tiden 1 februari - 15 augusti.

Fiskgjuse, duvhök. Ingen avverkning av något slag bör ske närmare boplats än 50 m under tiden 1 mars - 15 augusti.

Tjäder, orre. Kända spelplatser, framförallt när det gäller tjäder, bör om möjligt skonas från avverkning.

Nyttjanderätt föreligger för Kungl Maj:t och Kronan
till tomplats och väg i 50 år enligt arrendekontrakt
dels den 1 oktober 1940 dels den 1 januari 1943.